

Nr 138.

Godkänd av första kammaren den 28 april 1928.
Godkänd av andra kammaren den 28 april 1928.

*Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av
Kungl. Maj:ts proposition angående vissa änd-
ringar i statsbaneförvaltningens organisation
m. m.*

(Statsutskottets utlåtande nr 77.)

Till Konungen.

I en till riksdagen den 24 februari 1928 avlåten proposition, nr 118, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

1:o) besluta, med tillämpning från och med den 1 juli 1928,

att i 5 § 1 mom. avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk skall upptagas befattningen verkstadsdirektör vid statens järnvägar med ett arvode av 15,000 kronor;

att ur nämnda författningsrum skall utgå befattningen överdirektör vid statens järnvägar; samt

att ur den vid nyssnämnda avlöningsreglemente fogade tjänsteförteckningen skola vid statens järnvägar utgå följande befattningar, nämligen:

ur 30:e lönegraden: bandirektör, förste byrådirektör, trafikdirektör;

» 24:e » : förste aktuarie;

2:o) besluta, att antalet av följande befattningar vid statens järnvägar skall från och med den 1 juli 1928 utgöra:

Befattningar, som avses i 1 § 1 mom. av avlöningsreglementet:

överingenjör	1
verkstadsdirektör	1;

Befattningar, hänförliga till 21:a—30:e lönegraderna i den vid avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckning:

notarie	12
sekreterare i 24:e lönegraden	6
» » 26:e »	2
byråingenjör	13
förste byråingenjör	14
byrådirektör	1
maskindirektör	1;

3:o) bemyndiga Eders Kungl. Maj:t att utfärda de övergångsbestämmelser, som vid genomförande av ovanberörda ändringar erfordras;

4:o) bemyndiga Eders Kungl. Maj:t att i 5 § 1 mom. av avlöningsreglementet ävensom i den vid reglementet fogade tjänsteförteckningen vidtagna de ändringar, som föranledas av riksdagens beslut beträffande befattningar vid statens järnvägar; samt

5:o) bemyndiga Eders Kungl. Maj:t att, i den mån så prövas lämpligt, dels vid uppkommande ledighet å befattning inom 21:a—27:e lönegraderna av omförmälda avlöningsreglemente antingen tills vidare hålla densamma vakant eller ock utbyta befattningen mot tjänst inom lägre lönegrad, dels ock inom berörda lönegrader utbyta viss befattning mot annan av samma lönegrad.

Såsom inhämtas av propositionen är Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag grundat på en av järnvägsstyrelsen framlagd utredning rörande möjligheterna att vinna förenklingar och besparingar i statsbaneförvaltningens inre organisation.

Vad angår själva *järnvägsstyrelsen*, innebär förslaget till en början en indragning av den ena av de nuvarande båda överdirektörsposterna. Vidare har en sammanslagning av de administrativa och kamerala byråerna ansetts möjlig, varvid dock å andra sidan avdelningen för ekonomiska utredningar — för närvarande sorterande under administrativa byrån — skulle organiseras som en självständig ekonomibyrå, under vilken statistiska kontoret och kammarkontoret skulle inordnas. Därjämte föreslås vissa indragningar eller förändringar beträffande ett antal enskilda befattningar inom styrelsens olika grenar.

Riksdagen har för sin del intet att invända mot ifrågavarande organisatoriska förändringar inom järnvägsstyrelsen, vilka i stort sett synas allenast innebära en på vunnen erfarenhet grundad bättre anpassning av verkets nuvarande administration efter de föreliggande arbetsuppgifterna inom verksamhetens olika grenar.

Av mera genomgripande innebörd är tvivelsutan propositionen i vad denna avser *distriktsmyndigheterna*. Statens järnvägars linjeförvaltning är för närvarande uppdelad på fem distriktsförvaltningar (förlagda till *Stockholm, Göteborg, Malmö, Östersund och Luleå*), varunder lyda ett antal lokala ban-, maskin- och trafiksektioner. Beträffande själva antalet distrikt förutsättes nu ingen ändring. Däremot föreslås en förändrad organisation av distriktsledningen.

Vid sidan av distriktschefen stå för närvarande en bandirektör, en maskindirektör och en trafikdirektör, vilka hava föredragningskyldighet i den samlade distriktsförvaltningen samt därjämte i vissa ärenden intaga en självständig befälsställning mellan distriktschefen och underlydande sektionsföreståndare. Såsom redan statsbaneekonomikommisionen på sin tid anförde, leder en dylik anordning till en fara för att distriktsförvaltningen kommer att i realiteten fungera som två skilda instanser, varigenom enhetligheten inom densamma lätt äventyras såväl utåt gentemot allmänheten som ock inåt i den löpande tjänsten. Det nu framlagda omorganisationsförslaget innebär väsentligen, att ifrågakvarande direktörsposter vid distrikten skola indragas och ledningen av distriktet koncentreras hos distriktschefen, till vilken dock alltjämt skulle vara knutet ett kansli av fackutbildade tjänstemän inom tjänstens olika grenar. Sålunda förutsättes, enligt den utformning omorganisationsplanen hos Eders Kungl. Maj:t erhållit, att övriga tjänstemän i mera ansvarsfull ställning (förste baningenjör, förste maskiningenjör och förste trafikinspektör o. s. v.) bibehållas som distriktschefens experter och medhjälpare. I distriktschefens kansli skulle ock ingå den nuvarande distriktssekreteraren ävensom förrådsintendenten.

Det torde enligt riksdagens mening icke kunna förnekas, att den nuvarande distriktsorganisationen med sin instansordning och sina detaljerade normer för ärendenas behandling utgör en alltför tung och byråkratisk förvaltningsapparat, vilken medför onödig omgång och i viss mån försvårar en efter göromålen allmänna natur lämpad praktisk handläggning av desamma. Ur denna synpunkt anser sig riksdagen böra godkänna här föreslagna omorganisation såsom ledande till mera enkla former för linjeförvaltningen och större möjligheter till dess anpassning efter de i verkligheten föreliggande arbetsuppgifterna. Gentemot förslaget i denna del har visserligen av reservanter inom järnvägsstyrelsen den erinran riktats, att det ställde sig svårt för distriktschefen att behärska alla fackområdena inom sin förvaltning så sakkunnigt, som erfordrades för utövningen av den direkta arbetsledningen. Riksdagen vill emellertid i anslutning härtill framhålla, att alltjämt vid distriktschefens sida kommer att vara ställd en stab av erfarna medhjälpare i jämförelsevis framskjuten tjänsteställning; i samband med omorganisationen förutsättes dessutom arbetslättning för distriktsledningen genom vissa arbetsuppgifters överflyttning dels till järnvägsstyrelsen dels ock till de distriktschefen direkt underställda sektionsföreståndarna.

Vad själva övergången till den nya distriktsorganisationen beträffar, har riksdagen visserligen icke förbisett, att denna övergång kan bliva förenad med vissa svårigheter. I syfte att minska nämnda svårigheter skulle dock lämnas ett allmänt bemyndigande för Eders Kungl. Maj:t att träffa bestämmelser om nödiga övergångsanordningar.

Med bifall alltså till Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition har riksdagen

a) beslutat, med tillämpning från och med den 1 juli 1928, att i 5 § 1 mom. avlönsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid postverket,

telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk skall upptagas befattningen verkstadsdirektör vid statens järnvägar med ett arvode av 15,000 kronor;

att ur nämnda författningsrum skall utgå befattningen överdirektör vid statens järnvägar; samt

att ur den vid nyssnämnda avlöningsreglemente fogade tjänsteförteckningen skola vid statens järnvägar utgå följande befattningar, nämligen:

ur 30:e lönegraden: bandirektör, förste byrådirektör, trafikdirektör,
» 24:e » : förste aktuarie;

b) beslutat, att antalet av följande befattningar vid statens järnvägar skall från och med den 1 juli 1928 utgöra:

Befattningar, som avses i 1 § 1 mom. av avlöningsreglementet:

överingenjör	1
verkstadsdirektör	1;

Befattningar, hänförliga till 21:a—30:e lönegraderna i den vid avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckning:

notarie	12
sekreterare i 24:e lönegraden	6
» » 26:e »	2
byråingenjör	13
förste byråingenjör	14
byrådirektör	1
maskindirektör	1;

c) bemyndigat Eders Kungl. Maj:t att utfärda de övergångsbestämmelser, som vid genomförande av ovanberörda ändringar erfordras;

d) bemyndigat Eders Kungl. Maj:t att i 5 § 1 mom. av avlöningsreglementet ävensom i den vid reglementet fogade tjänsteförteckningen vidtagna de ändringar, som föranledas av riksdagens beslut beträffande befattningar vid statens järnvägar; och

e) bemyndigat Eders Kungl. Maj:t att, i den mån så prövas lämpligt, dels vid uppkommande ledighet å befattning inom 21:a—27:e lönegraderna av omförmälda avlöningsreglemente antingen tills vidare hålla densamma vakant eller ock utbyta befattningen mot tjänst inom lägre lönegrad, dels ock inom berörda lönegrader utbyta viss befattning mot annan av samma lönegrad.

Stockholm den 28 april 1928.

Med undersåtlig vördnad.